

Sygn. akt I ACz 726/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
Sędziowie	SA Anna Pele (spr.)
	SA Grażyna Demko

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2013r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa – Naczelnika I Urzędu Skarbowego w R.**

przeciwko **I. M.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek **zażalenia pozwanej**

na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w pkt. II postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 13 maja 2013r., sygn. akt I C 1406/12

p o s t a n a w i a:

I. oddalić zażalenie.

II. odstąpić od obciążenia pozwanej I. M. kosztami zastępstwa

procesowego na rzecz powoda w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 13 maja 2013r. umorzył postępowanie oraz zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5.460 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd wskazał, iż pozwana wraz z dłużnikiem po wniesieniu pozwu podjęła próby ugodowego zakończenia sprawy, które zaowocowały zapłatą zaległości podatkowej w całości. W tej sytuacji powód cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Natomiast o kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 6 punkt 6 § 12 ust. 2 pkt. 2 i § 10 punkt 14 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm).

Zażalenie na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu wniosła pozwana, domagając się odstąpienia od obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez powoda.

Skarżąca podniosła, że naczelnik Urzędu Skarbowego nie wezwał jej do uregulowania zaległości podatkowych męża przed wniesieniem pozwu. Ona swoim postępowaniem nie dała podstaw do wytoczenia przeciwko niej powództwa. Nie jest w stanie ponieść przedmiotowych kosztów, gdyż spłaciła powoda, będącego wierzycielem męża kosztem swojego majątku osobistego.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanej powód wniósł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 6.11.1984 r. IV CZ 196/84 – Lex nr 8642 , z dnia 20 sierpnia 1979 r. I CZ 92/79- Lex nr 8188, z dnia 14 maja 1966 r. . I PZ 30/66 – Lex nr 5988 wyraził pogląd , że nie zawsze, gdy powód cofnie pozew jest stroną przegrywającą proces w rozumieniu art. 98 k.p.c, a zwłaszcza w sytuacji gdy w toku procesu strona pozwana spełni dochodzone od niej świadczenie, czym zaspokoi roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa.

Dopuszcza zatem Sąd Najwyższy sytuację faktyczną, że przy cofnięciu pozwu powód nie jest stroną przegrywającą proces i nie jest zobowiązany w trybie art. 203 § 2 k.p.c do zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej.

Ten pogląd Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym podziela, chociaż są i inne poglądy co do orzeczenia o kosztach procesu przy cofnięciu pozwu (vide : Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego pod redakcją Tadeusza Erecińskiego Wydawnictwo Prawnicze – Warszawa 1997 r. t. I teza 19 do art. 203 k.p.c , str. 349).

Podzielając powyższy pogląd należy zatem przyjąć, że przy orzekaniu o kosztach procesu przy cofnięciu pozwu, sąd może zastosować nie tylko przepis art. 98 k.p.c, ale także i przepisy art. 100-103 k.p.c, gdy będą zachodziły ku temu przesłanki z tych artykułów.

Z tych też względów zastosowanie w przedmiotowej sprawie przez Sąd Okręgowy przepisu 98 § 1 i art. 99 k.p.c. należy uznać za dopuszczalne.

Z akt sprawy wynika, iż powód przez wiele lat prowadził postępowanie egzekucyjne wobec dłużnika J. M., będącego mężem pozwanej, które okazało się bezskuteczne. Pozwana przez cały ten okres pozostawała w związku małżeńskim z dłużnikiem i razem z nim mieszkała. Zawarcie przez pozwaną umowy o podział majątku dorobkowego z mężem, niekorzystnej z punktu widzenia wierzyciela, skutkowało wniesieniem przez niego niniejszego powództwa i uzyskaniem zabezpieczenia roszczenia, stosownie do treści prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 24 października 2012r. (k. 146-149). Charakter wniesionego powództwa (skarga pauliańska) nie wymaga wcześniejszego wezwania osoby trzeciej do zapłaty, albowiem istotą skargi pauliańskiej jest żądanie ubezszkudlenia w stosunku do wierzyciela czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią, celem zaś skargi pauliańskiej jest umożliwienie wierzycielowi zaspokojenia się z majątku osoby trzeciej w zakresie, w jakim byłoby to skuteczne w stosunku do dłużnika, gdyby ten nie pozbył się swego majątku lub nie zrezygnował z jego powiększenia. Wyrok sądu uwzględniający powództwo stanowi materialno - prawną przesłankę powstania po stronie osoby trzeciej obowiązku takiego zachowania się, które pozwala wierzycielowi na uzyskanie tego, na co mógł liczyć w przypadku realizacji wierzytelności z majątku dłużnika.

Powód dopiero po wniesieniu powództwa i uzyskaniu zabezpieczenia, na skutek czynności podjętych przez pozwaną z dłużnikiem uzyskał zaspokojenie swojej wierzytelności. Oznacza to, że w niniejszym procesie powód jest stroną wygrywającą (art. 98 k.p.c), pomimo, iż postępowanie to zakończyło się umorzeniem.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy w oparciu o powyższy przepis, obciążył pozwaną poniesionymi przez powoda kosztami zastępstwa procesowego w wysokości określonej przepisami rozporządzenia, z czym nie zgadza się skarżąca domagając się zastosowania wobec niej zasady słuszności określonej przepisem 102 k.p.c.

Stosownie do brzmienia art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis art. 102 k.p.c. nie definiuje zawartej w niej przesłanki uzasadniającej jego zastosowanie, tj. „wypadku szczególnie uzasadnionego”.

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji art. 102 k.p.c., według doktryny, zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

Biorąc pod uwagę charakter wniesionego powództwa oraz okoliczności jego wniesienia, brak jest podstaw do zastosowania wobec pozwanej dobrodziejstwa z przepisu art. 102 k.p.c., a tym samym rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w tym przedmiocie nie wymaga korekty ze strony Sądu Odwoławczego.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Z uwagi na przedmiot rozstrzygnięcia Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego na rzecz powoda w postępowaniu zażaleniowym w myśl art. 102 k.p.c.